

EUROPÆISKE GRUPPER FOR TERRITORIALT SAMARBEJDE (EGTS)

De europæiske grupper for territorielt samarbejde (EGTS) blev oprettet for at fremme grænseoverskridende og interregionalt samarbejde mellem medlemsstaterne eller deres regionale og lokale myndigheder. EGTS sætter disse partnere i stand til at gennemføre fælles projekter, udveksle ekspertise og forbedre koordineringen på området for fysisk planlægning.

RETSGRUNDLAG

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1082/2006 af 5. juli 2006 om oprettelse af en europæisk gruppe for territorielt samarbejde (EGTS)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1302/2013 af 17. december 2013 om ændring af forordning (EF) nr. 1082/2006 om oprettelse af en europæisk gruppe for territorielt samarbejde (EGTS), for så vidt angår klarhed, forenkling og forbedring af oprettelsen af sådanne grupper og af deres funktion

KONTEKST

Formålet med en EGTS er at lette og fremme territorielt samarbejde, navnlig mellem dens medlemmer, herunder et eller flere af de grænseoverskridende, tværnationale og interregionale samarbejdsområder, med henblik på at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed i EU.

Generelt er opgaverne for en EGTS på linje med de mål, der er skitseret ovenfor. Opgaverne kan omfatte specifikke retsakter om territorielt samarbejde mellem dens medlemmer med eller uden finansiel støtte fra Unionen. En EGTS kan få til opgave at gennemføre programmer, der medfinansieres af Den Europæiske Union, gennem Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og/eller Samhørighedsfonden eller andre grænseoverskridende samarbejdsprojekter, der eventuelt har EU-støtte. Eksempler på sådanne aktiviteter omfatter drift af grænseoverskridende transportfaciliteter eller hospitaler, gennemførelse eller forvaltning af grænseoverskridende udviklingsprojekter og udveksling af ekspertise og eksempler på god praksis.

STRUKTUR

En EGTS kan oprettes af partnere, der er hjemmehørende i mindst to medlemsstater (eller en medlemsstat og et eller flere lande uden for EU), og som tilhører én eller flere af følgende kategorier:

- Medlemsstater eller myndigheder på nationalt plan
- regionale myndigheder
- lokale myndigheder
- offentligretlige virksomheder eller organer
- virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse
- nationale, regionale eller lokale myndigheder eller organer eller virksomheder fra tredjelande (på særlige betingelser)
- sammenslutninger bestående af organer, som tilhører én eller flere af disse kategorier.

EGTS'er har status som juridisk person og er omfattet af en konvention, der er indgået enstemmigt af medlemmerne. De europæiske grupper for territorielt samarbejde handler på vegne af deres medlemmer, som vedtager gruppens vedtægter ved hjælp af særkonventioner, hvori EGTS'ens organisation og aktiviteter er beskrevet. Som et mindstekrav skal en EGTS have to organer: en forsamling, der består af repræsentanter for medlemmerne, og en direktør, der repræsenterer EGTS'en og handler på vegne af den.

Endvidere er magtbeføjelserne for en EGTS begrænset i henhold til dens medlemmers respektive magtbeføjelser. Offentlige magtbeføjelser, såsom politiske og lovgivningsmæssige beføjelser, kan ikke overdrages til en EGTS.

Plenarforsamlingen vedtager et årligt foreløbigt budget for en EGTS, som ligger til grund for udfærdigelsen af en årsberetning, der attesteres af uafhængige eksperter. Medlemmerne er økonomisk ansvarlige i forhold til deres budgetmæssige bidrag i tilfælde af gæld.

RESULTATER

Regionsudvalget forvalter EGTS-registret. Til dato er der oprettet 68 EGTS'er.

Der findes en EGTS (det europæiske informationsnetværk for bypolitik), hvis medlemmer ikke har en fælles geografisk grænse. Denne EGTS er en platform til udveksling af ekspertise og ideer på området for byudvikling.

I sin rapport fra april 2018 om anvendelsen af forordning (EF) nr. 1082/2006 (EGTS-forordningen) bekræftede Kommissionen dette instruments europæiske merværdi: samarbejdet mellem EGTS-medlemmer fra forskellige medlemsstater og tredjelande letter beslutningstagningen og bidrager til den fælles udvikling af mål og strategier på tværs af nationale grænser. Antallet af EGTS'er og medlemmer heraf vokser

støt i EU, og de finder stadig bredere anvendelse. Som følge af ændringerne af EGTS-forordningen i 2013 deltager EGTS'er nu i forskellige programmer (Interreg) og projekter for europæisk territorielt samarbejde og i gennemførelsen af andre programmer under samhørighedspolitikken, f.eks. på området for udvikling af landdistrikter.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

EGTS-forordningen henhører under den almindelige lovgivningsprocedure. Parlamentet har derfor handlet som medlovgiver på lige fod med Rådet. I forordningen er der taget højde for Europa-Parlamentets anmodninger om en tydelig definition på et territorielt samarbejde, nødvendigheden af at præcisere medlemsstaternes økonomiske ansvar og den gældende lovgivning og bestemmelserne om offentliggørelse og/eller registrering af vedtægterne for en EGTS. Derudover accepterede Rådet at benytte Europa-Parlamentets forslag om, at en EGTS bør anvende lovgivningen i den medlemsstat, hvor den har sit hjemsted.

EGTS-forordningen blev ændret ved udgangen af 2013. Formålet med denne ændring var at præcisere de eksisterende bestemmelser og at forenkle oprettelsen af og funktionsmåden for en EGTS og gøre inddragelsen af tredjelande mere udpræget. Den reviderede EGTS-forordning har fundet anvendelse siden den 22. juni 2014.

Med henblik på at lette anvendelsen af instrumentet har Parlamentet lagt vægt på at etablere forbindelser til EGTS'er i forskellige politiske instrumenter, f.eks. samhørighedspolitikken. Det er også lykkedes Parlamentet at sikre, at EGTS-repræsentanterne i henhold til den lovgivningsmæssige ramme for programmeringsperioden 2014-2020 kan sidde i overvågningsudvalgene for programmerne.

Trods den positive udvikling i anvendelsen af disse instrumenter mener Parlamentet, at der er plads til forbedringer: Parlamentet beklager i sin beslutning af 11. september 2018 om fremme af vækst og samhørighed i EU's grænseregioner^[1], at EGTS'ernes potentiale ikke udnyttes fuldt ud. Dette kan til dels skyldes de regionale og lokale myndigheders forbehold og delvis deres frygt for overførsel af kompetencer og manglende kendskab til deres respektive kompetencer. Parlamentet opfordrer desuden Kommissionen til at foreslå foranstaltninger til at overvinde hindringerne for en mere effektiv anvendelse af EGTS-instrumentet.

Diána Haase
05/2019

[1] Vedtagne tekster, [P8_TA\(2018\)0327](#).

